

**ZAKON
O SPECIJALNOM DRŽAVNOM TUŽILAŠTVU**

I. OPŠTE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1

Ovim zakonom uređuje se organizacija i nadležnost Specijalnog državnog tužilaštva, uslovi i postupak imenovanja rukovodioca Specijalnog državnog tužilaštva (u daljem tekstu: Glavni specijalni tužilac) i državnih tužilaca u Specijalnom državnom tužilaštvu (u daljem tekstu: specijalni tužilac) i odnos sa drugim državnim organima i organima državne uprave.

Sjedište

Član 2

Specijalno državno tužilaštvo je državno tužilaštvo koje se obrazuje za teritoriju Crne Gore i ima sjedište u Podgorici.

Nadležnost

Član 3

Poslove krivičnog gonjenja za djela iz nadležnosti Specijalnog državnog tužilaštva vrše Glavni specijalni tužilac i specijalni tužioci, kao i druge poslove propisane zakonom.

Odnos zakona

Član 4

Na sva pitanja koja nijesu uređena ovim zakonom shodno se primjenjuju odredbe Zakona o Državnom tužilaštvu.

II. USLOVI ZA IZBOR GLAVNOG SPECIJALNOG TUŽIOCA I SPECIJALNOG TUŽIOCA

Uslovi za imenovanje Glavnog specijalnog tužioca

Član 5

Glavni specijalni tužilac imenuje se iz reda rukovodilaca državnog tužilaštva ili državnih tužilaca sa stalnim mandatom, a koji ispunjava uslove za izbor za vrhovnog državnog tužioca.

Glavnog specijalnog tužioca, uz njegovu pisanu saglasnost, imenuje Tužilački savjet na predlog vrhovnog državnog tužioca.

Prije podnošenja predloga iz stava 2 ovog člana pribavlja se mišljenje sjednice državnih tužilaca Vrhovnog državnog tužilaštva.

Uslovi za imenovanje specijalnog tužioca

Član 6

Specijalni tužilac imenuje se iz reda rukovodilaca državnog tužilaštva ili državni tužilac koji ima najmanje sedam godina iskustva u vršenju tužilačke funkcije.

Tužilački savjet imenuje specijalnog tužioca, uz njegovu pisanu saglasnost, na predlog Glavnog specijalnog tužioca.

Prije podnošenja predloga iz stava 2 ovog člana pribavlja se mišljenje od Vrhovnog državnog tužioca.

Mandat

Član 7

Glavni specijalni tužilac i specijalni tužilac imenuju se na vrijeme od pet godina.

Prestanak funkcije i mandata

Član 8

Ako za Glavnog specijalnog tužioca ili specijalnog tužioca bude imenovan rukovodilac državnog tužilaštva prestaje mu funkcija rukovodioca u tom državnom tužilaštvu.

Ako Glavni specijalni tužilac nakon isteka mandata na koji je imenovan ponovo ne bude imenovan na mjesto Glavnog specijalnog tužioca, nastavlja da obavlja funkciju državnog tužioca u Vrhovnom državnom tužilaštvu što Tužilački savjet konstatuje odlukom.

Ako Glavni specijalni tužilac ili specijalni tužilac podnese ostavku prije isteka mandata na koji je imenovan u Specijalno državno tužilaštvo, nastavlja da obavlja funkciju državnog tužioca u državnom tužilaštvu u kojem je obavljao funkciju prije imenovanja što Tužilački savjet konstatuje odlukom.

Specijalni tužilac nakon isteka mandata nastavlja da obavlja funkciju u državnom tužilaštvu u kojem je obavljao funkciju prije imenovanja ako ne bude ponovo imenovan.

Ako Glavni specijalni tužilac odbije da nastavi da obavlja funkciju državnog tužioca u Vrhovnom državnom tužilaštvu u skladu sa stavom 2 ovog člana Tužilački savjet donosi odluku o prestanku funkcije.

Ako specijalni tužilac odbije da nastavi da obavlja funkciju u državnom tužilaštvu u kojem je obavljao funkciju prije imenovanja u skladu sa stavom 4 ovog člana Tužilački savjet donosi odluku o prestanku funkcije.

III. NADLEŽNOST I ORGANIZACIJA SPECIJALNOG DRŽAVNOG TUŽILAŠTVA

Nadležnost

Član 9

Specijalno državno tužilaštvo je nadležno da postupa pred Specijalnim odjeljenjem Višeg suda u Podgorici.

Specijalno državno tužilaštvo je nadležno za gonjenje učinilaca krivičnih djela:

- 1) organizovanog kriminala, bez obzira na visinu propisane kazne;
- 2) sa elementima korupcije, bez obzira na visinu propisane kazne, i to:
 - povreda ravnopravnosti u vršenju privredne djelatnosti,
 - zloupotreba monopolističkog položaja,
 - zloupotreba položaja u privrednom poslovanju,
 - prouzrokovanje lažnog stečaja,

- zloupotreba ovlašćenja u privredi,
- primanje mita u privrednom poslovanju,
- davanje mita u privrednom poslovanju;
- zloupotreba procjene,
- zloupotreba povlašćenih informacija,
- manipulacija na tržištu hartija od vrijednosti ili drugih finansijskih instrumenata,
- zloupotreba službenog položaja,
- prevara u službi,
- protivzakoniti uticaj,
- navođenje na protivzakoniti uticaj,
- primanje mita,
- davanje mita.

3) pranja novca i

4) trgovine ljudima.

Ovlašćenje

Član 10

Glavni specijalni i specijalni tužilac preduzimaju radnje za koje su ovlašćeni pred stvarno i mjesno nadležnim sudom ili drugim državnim organom pred kojima postupaju, u skladu sa zakonom.

Kad u vršenju poslova iz svoje nadležnosti rukovodilac višeg državnog tužilaštva i rukovodilac osnovnog državnog tužilaštva dođu do saznanja da se u krivičnom predmetu može raditi o krivičnom djelu iz člana 9 ovog zakona dužni su da bez odlaganja o tome obavijeste Specijalno državno tužilaštvo koje će preuzeti predmet ako smatra da je predmet iz njegove nadležnosti, u suprotnom vratiće predmet tom tužilaštvu koje može pokrenuti postupak za rješavanje sukoba nadležnosti.

Rukovođenje Specijalnim državnim tužilaštvom

Član 11

Radom Specijalnog državnog tužilaštva rukovodi Glavni specijalni tužilac koji za rad Specijalnog državnog tužilaštva odgovara Vrhovnom državnom tužiocu.

Nadzor nad radom Specijalnog državnog tužilaštva vrši Vrhovno državno tužilaštvo u skladu sa zakonom.

Organizacija

Član 12

Specijalno državno tužilaštvo ima u svom sastavu odjeljenja i službe.

Odjeljenja se organizuju za poslove krivičnog gonjenja, za finansijske istrage, za analitiku i istraživanje, međunarodnu saradnju.

Službe se mogu obrazovati za odnose sa javnošću, stručne, administrativne i tehničke poslove.

Odjeljenja

Član 13

Odjeljenje za poslove krivičnog gonjenja sprovodi izviđaj, istragu i postupa pred nadležnim sudom, kao i vrši poslove saradnje sa drugim organima.

Odjeljenje za finansijske istrage sprovodi izvidaje radi utvrđivanja tačne vrijednosti imovinske koristi, pronalazjenja imovine stečene krivičnim djelom i preuzima mjere za obezbjeđenje oduzimanja imovine.

Odjeljenja za analitiku i istraživanje stara se o informacionom sistemu i korišćenju podataka iz baza podataka drugih državnih organa, statističko izvještavanje i praćenje predmeta.

Odjeljenje za međunarodnu saradnju u skladu sa međunarodnim ugovorima saraduje sa s nadležnim tijelima drugih država i međunarodnih organizacija, određuje članove u zajednička istražna tijela koja se na osnovu međunarodnog ugovora osnivaju radi istrage, krivičnog gonjenja za krivična djela iz nadležnosti Specijalnog državnog tužilaštva.

U radu Odjeljenja učestvuju specijalni tužioci, savjetnici, stručni pomoćnici određeni godišnjim rasporedom poslova, kao i službenici policije i službenici organa uprave upućeni na rad u Specijalno državno tužilaštvo.

Služba za odnose sa javnošću

Član 14

Služba za odnose sa javnošću vrši poslove u vezi informisanja javnosti o radu Specijalnog državnog tužilaštva u skladu sa zakonom.

Odluku o osnivanju službi donosi Glavni specijalni tužilac.

Upućivanje državnih tužilaca

Član 15

Tužilački savjet može, na zahtjev Glavnog specijalnog tužioca, uputiti u Specijalno državno tužilaštvo, na rad na određeno vrijeme državnog tužioca, koji ispunjava uslove iz člana 6 ovog zakona, a kojeg predloži Glavni specijalni tužilac radi obavljanja poslova hitne prirode.

Upućivanje iz stava 1 ovog člana na rad na određeno vrijeme vrši se uz pisanu saglasnost lica koje se upućuje na rad.

Vrhovni državni tužilac može, na zahtjev Glavnog specijalnog tužioca, uputiti državnog tužioca u Specijalno državno tužilaštvo na rad na određeno vrijeme radi postupanja u konkretnom predmetu.

Upućivanje na rad u Specijalno državno tužilaštvo iz stava 1 ovog člana traje najduže jednu godinu dana i pod istim uslovima može biti produženo.

Za vrijeme rada u Specijalnom državnom tužilaštvu upućeni državni tužilac iz st. 1 i 3 ovog člana ima pravo na zaradu u visini zarade specijalnog tužioca.

Zaradu i troškove stanovanja odnosno putovanja nastalih upućivanjem na rad u Specijalno državno tužilaštvo snosi Specijalno državno tužilaštvo.

IV. ODNOS SPECIJALNOG DRŽAVNOG TUŽILAŠTVA I UPRAVE POLICIJE

Policijsko odjeljenje

Član 16

Policijske poslove, u vezi sa krivičnim djelima iz člana 9 ovog zakona, obavljaju policijski službenici koji rade u posebnoj organizacionoj jedinici Uprave policije za rad sa Specijalnim državnim tužilaštvom.

Odgovornost policijskog službenika

Član 17

Ako policijski službenik ne postupi po nalogu specijalnog tužioca u predmetu koji mu je dodijeljen u rad, Glavni specijalni tužilac će protiv njega podnijeti zahtjev za pokretanje disciplinskog postupka u skladu sa zakonom kojim su uređeni unutrašnji poslovi.

O odluci po zahtjevu iz stava 1 ovog člana obavijestit će se Glavni specijalni tužilac.

V. ODNOS SA DRUGIM DRŽAVNIM ORGANIMA I ORGANIMA UPRAVE I PRIVREDNIM DRUŠTVIMA

Upućivanje iz organa uprave

Član 18

Glavni specijalni tužilac može da zatraži od organa uprave da uputi određeno lice zaposleno u tom organu na rad u Specijalno državno tužilaštvo na određeno vrijeme, radi pružanja stručne pomoći.

Starješina organa uprave donosi odluku o upućivanju lica iz stava 1 ovog člana u Specijalno državno tužilaštvo.

Upućivanje na rad u Specijalno državno tužilaštvo traje najduže jednu godinu dana.

Za vrijeme rada upućeno lice ima pravo na zaradu i dodatak na zaradu u visini koju ima zaposleni na odovarajućim poslovima u Specijalnom državnom tužilaštvo.

Zaradu i troškove nastale upućivanjem na rad u Specijalno državno tužilaštvo snosi Državno tužilaštvo.

Ako upućeno lice ne postupi po nalogu specijalnog tužioca Glavni specijalni tužilac će tražiti da se donese odluka o njegovom vraćanju.

Lica upućena na rad u Specijalno državno tužilaštvo, po nalogu specijalnog tužioca, sprovode radnje u skladu sa njihovim opisom poslova i ovlašćenjima u organu iz kojeg su upućeni.

Specijalni istražni tim

Član 19

Radi istraživanja posebno složenih predmeta iz nadležnosti Specijalnog državnog tužilaštva starješine Uprave policije, Poreske uprave, Uprave carina, Uprave za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma i Uprave za nekretnine upućuju na rad u Specijalno državno tužilaštvo po jedno lice na vrijeme od tri godine.

U Specijalni istražni tim po odluci Glavnog specijalnog tužioca mogu se uključiti i predstavnici drugih organa.

Specijalni istražni tim postupa po nalogima i uputstvima Glavnog specijalnog tužioca ili specijalnog tužioca kojeg je odredio Glavni specijalni tužilac.

Članovi Specijalnog istražnog tima dužni su kao tajnu čuvati sve podatke iz rada Specijalnog istražnog tima, kao i druge podatke koje su zakonom ili drugim propisom određeni kao tajni. Nakon donošenja naredbe o sprovođenju istrage članovi Specijalnog istražnog tima sa radom u predmetu mogu upoznati starješine organa iz kojih su upućeni.

Posebnim sporazumom Specijalnog državnog tužilaštva i organa koji upućuju lica na rad u Specijalno državno tužilaštvo uredit će se pitanje svih troškova u vezi rada Specijalnog istražnog tima.

Istražni tim u konkretnom predmetu

Član 20

Glavni specijalni tužilac može za postupanje u naročito složenom predmetu formirati istražni tim koji pored specijalnog tužioca mogu činiti i policijski službenici, službenici Uprave za sprječavanje pranja novca i finansiranje terorizma, inspektori Poreske uprave i inspektori Uprave carina i drugog nadležnog organa i organizacije, do stupanja optužnice na pravnu snagu.

Rukovodilac istražnog tima je specijalni tužilac po čijem nalogu i pod čijim nadzorom postupaju članovi tima iz stava 1 ovog člana.

Starješine organa ili organizacija u kojima su zaposlena lica čije upućivanje u tim traži Glavni specijalni tužilac donose odluku o upućivanju.

Odnos sa organima uprave

Član 21

Kad specijalni tužilac u toku vršenja poslova iz svoje nadležnosti ocijeni potrebnim može od nadležnih organa uprave za poslove poreza, carina i sprječavanje pranja novca i drugih državnih organa zatražiti kontrolu poslovanja pravnog ili fizičkog lica, pribavljanja određene dokumentacije, podataka i obavljanje drugih radnji iz njihove nadležnosti u skladu sa propisima koji uređuju njihova obaveze i ovlašćenja.

Ne postupanje po zahtjevu iz stava 1 ovog člana ili ne izvršavanje zahtjeva u traženom roku, bez opravdanog razloga, predstavlja težu povredu službene dužnosti.

Obaveza dostavljanja podataka

Član 22

Kad u vršenju poslova iz svoje nadležnosti organ uprave nadležan za sprječavanje pranja novca i finansiranje terorizma sazna da postoji sumnja da su novčana sredstva, prihodi ili imovina stečeni izvršenjem krivičnog djela iz člana 9 ovog zakona dužan je da od obveznika izvršenja mjere sprječavanja pranja novca i finansiranja terorizma zatražiti sve podatke o transakcijama i strankama kojima obveznici raspolažu i u roku od tri dana dostavi te podatke Specijalnom državnom tužilaštvu.

Obaveze banaka

Član 23

Ako postoji osnov sumnje da određeno lice na svojim bankovnim računima raspolaže ili je raspolagalo sa prihodima pribavljenim krivičnim djelima iz člana 9 ovoga zakona, a ti prihodi su važni za izviđaj i istragu ili podliježu privremenom oduzimanju specijalni tužilac će zatražiti od banke dostavljanje podataka o tim računima i stanju na računu.

Banka je dužna tražene podatke sadržane u zahtjevu specijalnog tužioca, dostaviti u roku koji odredi specijalni tužilac.

Specijalni tužilac može zahtijevati da banka privremeno obustavi isplatu sumnjivog novca sa računa određenog lica najduže šest mjeseci.

Zahtjev iz st. 1 i 3 ovog člana sadrži zakonski naziv krivičnog djela, kratki činjenični opis i podatke o fizičkom ili pravnom licu u odnosu na koje se zahtjev podnosi, kao i bliži opis mjere ili radnje koju zahtijeva.

Obaveznost odluka sudije za istragu za banke

Član 24

Na zahtjev specijalnog tužioca sudija za istragu može rješenjem obavezati banku da prati platni promet na računima određenog lica, te da za vrijeme određeno za praćenje platnog prometa redovno izvještava specijalnog tužioca o transakcijama na računu koji se prati.

Za neizvršavanje rješenja sudije za istragu odgovorno lice u banci sudija za istragu može kazniti novčanom kaznom u iznosu do 5.000 eura a banku novčanom kaznom do 50.000 eura.

Ako i nakon izricanja novčane kazne iz stava 3 ovog člana banka ne izvrši rješenje sudija za istragu odgovornoj osobi može izreći zatvor do izvršenja rješenja, a najduže dva mjeseca.

Na rješenje iz st. 1, 2 i 3 ovog člana ima se pravo žalbe.

O žalbi iz stava 4 ovog člana odlučuje vijeće nadležnog suda iz člana 24 stav 7 Zakonika o krivičnom postupku. Žalba protiv rješenja o zatvoru ne zadržava izvršenje rješenja.

Ako mu je to potrebno radi pružanja međunarodne pravne pomoći sudija za istragu će na zahtjev specijalnog tužioca izdati nalog banci za dostavljanje podatka o bankovnim računima koje okrivljeni ima u drugoj državi.

Operativni podaci

Član 25

Uprava policije organizuje prikupljanje, čuvanje i obradu svih informacija koje su važne za pokretanje i vođenje krivičnog postupka za krivična djela iz člana 9 ovog zakona, a posebno one koje se odnose na identitet, prirodu, sastav, organizaciju, lokaciju i aktivnosti kriminalnog udruženja odnosno kriminalne organizacije; veze s drugim grupama ili udruženjima, organizacijama, te krivična djela koja je počinila grupa ili zločinačka organizacija te njihov član ili pripadnik.

Podaci iz evidencija iz stava 1 ovog člana dostavljaju se na zahtjev Specijalnog državnog tužilaštva zaštićenom informacijom mrežom/sigurnim kanalom komunikacije.

Podaci iz stava 1 ovog člana nedostupni su licima na koje se odnose do donošenja naredbe o sprovođenju istrage ili podizanja neposredne optužnice ili podnošenja optužnog predloga.

VI. ZAPOSLENI U SPECIJALNOM DRŽAVNOM TUŽILAŠTVU

Zaposleni

Član 26

Specijalno državno tužilaštvo ima potreban broj savjetnika, drugih službenika i namještenika koji se određuje aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji.

U postupku zasnivanja radnog odnosa savjetnici, službenici i namještenici prolaze posebne bezbjedonosne provjere u skladu sa Zakonom o zaštiti tajnosti podataka i daju izjavu o saglasnosti da se sprovedu provjere.

Zaposleni iz stava 1 ovog člana dužni su podnijeti izjavu o imovnom stanju u roku od 30 dana od dana zasnivanja radnog odnosa u Specijalnom državnom tužilaštvu svake kalendarske godine najkasnije do 1. marta tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu.

Izjava o svom imovnom stanju i imovnom stanju bračnog odnosno vanbračnog druga i djece podnosi se Glavnom specijalnom tužiocu.

Sadržaj, obrazac i način kontrole izjave o imovnom stanju propisuje ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa.

Savjetnik

Član 27

Savjetnik može biti lice koje je završilo pravni fakultet (visoko obrazovanje u obimu od 240 CSPK kredita, VII-1 nivo kvalifikacije obrazovanja), ima položen pravosudni ispit i najmanje pet godina radnog iskustva.

Savjetnici pomažu specijalnom tužiocu u radu, izrađuju nacрте akata, uzimaju na zapisnik prijave, podneske i izjave građana, obavljaju samostalno ili pod nadzorom i po uputstvima specijalnog tužioca druge stručne poslove predviđene zakonom i propisima donesenim na osnovu zakona.

Po ovlašćenju specijalnog tužioca savjetnici mogu vršiti pojedine dokazne radnje.

Zapisnik o povjerenoj radnji specijalni tužilac ovjerava najkasnije u roku od 48 časova od časa njenog sprovođenja.

Stručni pomoćnici

Član 28

Specijalno državno tužilaštvo može imati službenike sa visokim obrazovanjem u obimu od 240 CSPK kredita, VII-1 nivo kvalifikacije obrazovanja ekonomsko-finansijske ili druge odgovarajuće struke i sa najmanje pet godina radnog iskustva na odgovarajućim radnim mjestima u tim oblastima.

Službenici iz stava 1 ovog člana, kao stručni pomoćnici, pomažu specijalnom tužiocu u radu u predmetima u kojima su potrebna stručna znanja.

VII. TAJNOST PODATAKA

Način postupanja sa predmetima

Član 29

Spisi, isprave i zapisnici o istražnim radnjama koje su preduzete za vrijeme izviđaja odnosno prethodnog postupka za krivična djela iz nadležnosti Specijalnog tužilaštva moraju imati oznaku tajnosti u skladu sa odredbama posebnog zakona.

Glavni specijalni tužilac može, iz opravdanih razloga, odrediti da se pojedini predmet posebno čuva, a sa sadržajem takvog predmeta može biti upoznat samo specijalni tužilac koga on odredi.

Službenici u Specijalnom tužilaštvu mogu biti upoznati sa predmetom iz stava 2 ovog člana samo u mjeri koja je neophodna za vršenje njihovih poslova, o čemu se vodi posebna službena evidencija.

Radi zaštite tajnosti Glavni specijalni tužilac može odrediti da se u upisnicima i drugim evidencijama ovakav predmet u izviđaja odnosno prethodnom postupku vodi pod posebnom šifrom.

Obaveza čuvanja tajnih podataka

Član 30

Glavni specijalni tužilac, specijalni tužioci, službenici i namještenici u Specijalnom državnom tužilaštvu dužni su da čuvaju tajne podatke, bez obzira na način na koji su ih saznali u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

Lica koja su upućena na rad u Specijalno državno tužilaštvo dužna su da čuvaju tajne podatke, bez obzira na način na koji su ih saznali u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka.

Specijalni tužilac ako to zahtijevaju interesi postupka, može dati pisani nalog policijskom službeniku ili službeniku drugih državnih organa ne može bez njegovog ovlaštenja davati da o podacima o radu u predmetu.

Dostupnost podataka o postupku

Član 31

Lica iz člana 30 ovog zakona ne mogu učiniti dostupnim javnosti određene činjenice, podatke ili sadržinu akata u predmetima za koje se vodi izviđaj i istraga.

Javnosti se mogu davati samo obavještenja o preduzetim službenim radnjama od strane lica ovlaštenog za odnose sa javnošću, ako se time ne utiče na vođenje postupka.

Zaštita podataka

Član 32

Lica iz člana 30 ovog zakona ne mogu dati podatke o ličnim, porodičnim i imovinskim prilikama fizičkih lica, odnosno imovinskim prilikama pravnih lica za koje su saznali tokom postupka.

Obaveza čuvanja podataka iz stava 1 ovog člana i člana 30 ovog zakona traje i nakon prestanka rada u Specijalnom državnom tužilaštvu.

VIII. FINANSIRANJE RADA I INFORMACIONI SISTEM DRŽAVNOG TUŽILAŠTVA

Sredstva za rad

Član 33

Finansijska sredstva za rad obezbjeđuju se u okviru razdjela bužeta za Državno tužilaštvo.

Specijalni dodatak

Član 34

Glavni specijalni tužilac, specijalni tužilac i ostali zaposleni u Specijalnom državnom tužilaštvu imaju pravo na specijalni dodatak u visini do jedne prosječne zarade u Crnoj Gori.

Glavni specijalni tužilac i specijalni tužilac imaju staž osiguranja u uvećanom trajanju tako da se svakih 12 mjeseci stvarno provedenih na radu računaju kao 18 mjeseci staža osiguranja.

Informacioni sistem

Član 35

Specijalno državno tužilaštvo ima informacioni sistem.

Specijalno državno tužilaštvo ima pristup podacima iz baza podataka informacionih sistema drugih državnih organa i organa državne uprave za obavljanje poslova iz svoje nadležnosti na osnovu posebnih sporazuma.

IX. KAZNENA ODREDBA

Prekršaj

Član 36

Novčanom kaznom od 2.000 do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

- 1) na zahtjev specijalnog tužioca ne dostavi tražene podatke o bankovnim računima i stanju na računu u određenom roku (član 23 st. 1 i 2),
- 2) na zahtjev specijalnog tužioca privremeno ne obustavi isplatu sumnjivog novca sa računa određenog lica najduže šest mjeseci (član 23 stav 3).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu i fizičko lice novčanom kaznom od 500 do 2.000 eura.

X. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 37

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

O B R A Z L O Ź E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o Specijalnom državnom tužilaštvu sadržan je u odredbi člana 16 stav 1 tačka 3 Ustava Crne Gore kojim je određeno da se, zakonom u skladu sa Ustavom, uređuje način osnivanja, organizacija i nadležnost organa vlasti i postupak pred tim organima, ako je to neophodno za njihovo funkcionisanje.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

U okviru opštih demokratskih procesa u Crnoj Gori, koji uključuju promjene u političkom, ekonomskom i zakonodavnom sistemu, borba protiv korupcije i organizovanog kriminala predstavlja značajan dio. Crna Gora je u prethodnom periodu ostvarila značajan napredak u usklađivanju nacionalnog zakonodavstva u dijelu borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala, prije svega uvođenjem međunarodnih standarda i mehanizama u Krivični zakonik i Zakonik o krivičnom postupku.

Prateći dalje ciljeve reforme utvrđene Strategijom reforme pravosuđa 2014 -2018 u okviru cilja jačanje efikasnosti pravosuđa, pristupilo se izradi Zakona o Specijalnom državnom tužilaštvu u cilju stvaranja pravnog osnova za formiranje Specijalnog državnog tužilaštva, kao posebnog državnog tužilaštva za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije.

Takođe, u skladu sa novim pristupom Evropske komisije, Crna Gora je pristupne pregovore započela poglavljima 23 i 24, a koji se odnose na pravosuđe i temeljna prava, odnosno pravdu, slobodu i bezbjednost. Tokom procesa analitičkog skrininga iskristalisale su se određene potrebe za dalju specijalizaciju organa za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala.

Shodno tome, potreba za donošenjem Zakona o Specijalnom državnom tužilaštvu predviđena je u Akcionom planu za pregovaračko Poglavlje 23 i u Akcionom planu za pregovaračko Poglavlje 24, najvažnijim strateškim i reformskim dokumentima u oblasti borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala, koji sadrže konkretne ciljeve i mjere koje treba realizovati u procesu integracije Crne Gore u Evropsku uniju. Navedenim akcionim planovima, kao jedna od mjera za uspostavljanje nezavisnih, djelotvornih i specijalizovanih organa za borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala, je donošenje Zakona o Specijalnom državnom tužilaštvu i formiranje Specijalnog državnog tužilaštva (AP 23 mjera 2.2.1.4 i AP 24 mjera 6.2.8).

Na osnovu navedenog proizilazi da postoji više razloga zbog kojih je bilo potrebno pristupiti izradi Zakona o Specijalnom državnom tužilaštvu, a njegovim donošenjem Crna Gora će ispuniti obaveze iz međunarodnih konvencija i odgovoriti potrebama racionalizacije pravosudne mreže koja zahtijeva sprovođenje djelotvornih mjera u oblasti organizovanog kriminala i korupcije.

III. USAGLAŠENOST SA EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

U skladu sa međunarodnim standardima, koji su sadržani u dokumentima Savjeta Evrope i Ujedinjenih nacija, predložena su brojna rješenja u Nacrtu zakona o Specijalom državnom tužilaštvu.

Najznačajniji međunarodni standardi Savjeta Evrope koji su uzeti u obzir su:

- Evropska konvencija o ljudskim pravima i osnovnim slobodama;
- Konvencijom Savjeta Evrope o borbi protiv trgovine ljudima iz 2005. godine;
- Preporuka R (2000)19 Savjeta ministara državama članicama o ulozi javnog tužilaštva u krivičnompravnom sistemu.

Najznačajniji međunarodni standardi Ujedinjenih nacija koji su uzeti u obzir su:

- Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima;
- Međunarodni pakt o građanskim i političkim pravima;
- Konvencijom Ujedinjenih nacija protiv korupcije iz 2003. godine;
- Konvencijom Ujedinjenih nacija protiv transnacionalnog organizovanog kriminala iz 2000. Godine.

Standardi Evropske unije sadržani su osnivačkim ugovorima, Povelji Evropske unije o ljudskim pravima i slobodama i *acquis-u*. Međutim, treba naglasiti da nema sekundarnog zakonodavstva koje detaljno uređuje principe uređenja nacionalnog pravosuđa država članica EU, što je i razumljivo kada se uzmu u obzir principi na osnovu kojih je osnovana EU i njeno funkcionisanje. Tako, može se slobodno reći da se države članice EU u pogledu nezavisnosti i uređenja pravosudnih sistema oslanjaju na međunarodne standarde izgrađene u okviru Savjeta Evrope i Ujedinjenih nacija.

Od naročitog značaja za usaglašavanje teksta Nacrta zakona o Specijalnom državnom tužilaštvu sa međunarodnim standardima bila je ekspertska misija, organizovana kroz podršku TAIEX programa.

IV. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

DIO I. OPŠTE ODREDBE (čl. 1-4)

Opštim odredbama zakonskog teksta propisano je, između ostalog, da je predmet ovog zakona organizacija i nadležnost Specijalnog državnog tužilaštva, uslovi i postupak imenovanja rukovodioca Specijalnog državnog tužilaštva-Glavnog specijalnog tužioca i državnih tužilaca u Specijalnom državnom tužilaštvu-specijalni tužioci i odnos sa drugim državnim organima i organima državne uprave. Specijalno državno tužilaštvo je državno tužilaštvo koje se obrazuje za teritoriju Crne Gore i ima sjedište u Podgorici. Na sva pitanja koja nijesu uređena ovim zakonom shodno se primjenjuju odredbe Zakona o Državnom tužilaštvu.

DIO II. USLOVI ZA IZBOR GLAVNOG SPECIJALNOG TUŽIOCA I SPECIJALNOG TUŽIOCA (čl. 5-8)

Glavni specijalni tužilac imenuje se iz reda rukovodilaca državnog tužilaštva ili državnih tužilaca sa stalnim mandatom, a koji ispunjava uslove za izbor za vrhovnog državnog tužioca. Glavnog specijalnog tužioca, uz njegovu pisanu saglasnost, imenuje Tužilački savjet na predlog vrhovnog državnog tužioca.

Specijalni tužilac imenuje se iz reda rukovodilaca državnog tužilaštva ili državni tužilac koji ima najmanje sedam godina iskustva u vršenju tužilačke funkcije. Tužilački savjet imenuje specijalnog tužioca, uz njegovu pisanu saglasnost, na predlog Glavnog specijalnog tužioca.

Ako za Glavnog specijalnog tužioca ili specijalnog tužioca bude imenovan rukovodilac državnog tužilaštva prestaje mu funkcija rukovodioca u tom državnom tužilaštvu. Ako Glavni specijalni tužilac nakon isteka mandata na koji je imenovan ponovo ne bude imenovan na mjesto Glavnog specijalnog tužioca, nastavlja da obavlja funkciju državnog tužioca u Vrhovnom državnom tužilaštvu što Tužilački savjet konstatuje odlukom. Ako Glavni specijalni tužilac ili specijalni tužilac podnese ostavku prije isteka mandata na koji je imenovan u Specijalno državno tužilaštvo, nastavlja da obavlja funkciju državnog tužioca u državnom tužilaštvu u kojem je obavljao funkciju prije imenovanja što Tužilački savjet konstatuje odlukom. Specijalni tužilac nakon isteka mandata nastavlja da obavlja funkciju u državnom tužilaštvu u kojem je obavljao funkciju prije imenovanja ako ne bude ponovo imenovan.

DIO III. NADLEŽNOST I ORGANIZACIJA SPECIJALNOG DRŽAVNOG TUŽILAŠTVA (čl. 9-15)

Specijalno državno tužilaštvo je nadležno da postupa pred Specijalnim odjeljenjem Višeg suda u Podgorici. Nacrtom zakona predviđen je katalog krivičnih djela za koja je nadležno Specijalno državno tužilaštvo i to krivična djela organizovanog kriminala, bez obzira na visinu propisane kazne, sa elementima korupcije, bez obzira na visinu propisane kazne, pranje novca i trgovina ljudima.

Radom Specijalnog državnog tužilaštva rukovodi Glavni specijalni tužilac koji za rad Specijalnog državnog tužilaštva odgovora Vrhovnom državnom tužiocu. Nadzor nad radom Specijalnog državnog tužilaštva vrši Vrhovno državno tužilaštvo u skladu sa zakonom. Specijalno državno tužilaštvo ima u svom sastavu odjeljenja i službe. Odjeljenja se organizuju za poslove krivičnog gonjenja, za finansijske istrage, za analitiku i istraživanje, međunarodnu saradnju. Službe se mogu obrazovati za odnose sa javnošću, stručne, administrativne i tehničke poslove.

Tužilački savjet može, na zahtjev Glavnog specijalnog tužioca, uputiti u Specijalno državno tužilaštvo, na rad na određeno vrijeme državnog tužioca kojeg predloži Glavni specijalni tužilac radi obavljanja poslova hitne prirode, a uz pisanu saglasnost lica koje se upućuje na rad. Takođe, Vrhovni državni tužilac može, na zahtjev Glavnog specijalnog tužioca, uputiti državnog tužioca u Specijalno državno tužilaštvo na rad na određeno vrijeme radi postupanja u konkretnom predmetu.

DIO IV. ODNOS SPECIJALNOG DRŽAVNOG TUŽILAŠTVA I UPRAVE POLICIJE (čl. 16-17)

Policijske poslove, u vezi sa krivičnim djelima iz nadležnosti Specijalnog državnog tužilaštva, obavljaju policijski službenici koji rade u posebnoj organizacionoj jedinici Uprave policije za rad sa Specijalnim državnim tužilaštvom. Ako policijski službenik ne postupi po nalogu specijalnog tužioca u predmetu koji mu je dodijeljen u rad, Glavni specijalni tužilac će protiv njega podnijeti zahtjev za pokretanje disciplinskog postupka u skladu sa zakonom kojim su uređeni unutrašnji poslovi.

DIO V. ODNOS SA DRUGIM DRŽAVNIM ORGANIMA I ORGANIMA UPRAVE I PRIVREDNIM DRUŠTVIMA (čl. 18-25)

Glavni specijalni tužilac može da zatraži od organa uprave da uputi određeno lice zaposleno u tom organu na rad u Specijalno državno tužilaštvo na određeno vrijeme, radi pružanja stručne pomoći. Upućivanje na rad u Specijalno državno tužilaštvo traje najduže jednu godinu dana. Ako upućeno lice ne postupi po nalogu specijalnog tužioca Glavni specijalni tužilac će tražiti da se donese odluka o njegovom vraćanju. Lica upućena na rad u Specijalno državno tužilaštvo, po nalogu specijalnog tužioca, sprovode radnje u skladu sa njihovim opisom poslova i ovlašćenjima u organu iz kojeg su upućeni.

Radi istraživanja posebno složenih predmeta iz nadležnosti Specijalnog državnog tužilaštva starješine Uprave policije, Poreske uprave, Uprave carina, Uprave za sprječavanje pranja novca i finansiranja terorizma i Uprave za nekretnine upućuju na rad u Specijalno državno tužilaštvo po jedno lice na vrijeme od tri godine. U Specijalni istražni tim po odluci Glavnog specijalnog tužioca mogu se uključiti i predstavnici drugih organa. Specijalni istražni tim postupa po nalogu i uputstvima Glavnog specijalnog tužioca ili specijalnog tužioca kojeg je odredio Glavni specijalni tužilac.

Glavni specijalni tužilac može za postupanje u naročito složenom predmetu formirati istražni tim koji pored specijalnog tužioca mogu činiti i policijski službenici, službenici Uprave za sprječavanje pranja novca i finansiranje terorizma, inspektori Poreske uprave i inspektori Uprave carina i drugog nadležnog organa i organizacije, do stupanja optužnice na pravnu snagu.

Nacrtom zakona je dalje propisana obaveza banaka da dostave podatke o računima i stanju na računu, na zahtjev specijalnog tužioca, a u slučaju ako postoji osnov sumnje da određeno lice na svojim bankovnim računima raspolaže ili je raspolagalo sa prihodima pribavljenim krivičnim djelima iz nadležnosti Specijalnog državnog tužilaštva, a ti prihodi su važni za izviđaj i istragu ili podliježu privremenom oduzimanju.

DIO VI. ZAPOSLENI U SPECIJALNOM DRŽAVNOM TUŽILAŠTVU (čl. 26-28)

Specijalno državno tužilaštvo ima potreban broj savjetnika, drugih službenika i namještenika koji se određuje aktom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji. U postupku zasnivanja radnog odnosa savjetnici, službenici i namještenici prolaze posebne bezbjedonosne provjere u skladu sa

Zakonom o zaštiti tajnosti podataka i daju izjavu o saglasnosti da se sprovedu provjere. Zaposleni su dužni da podnesu izjavu o imovnom stanju u roku od 30 dana od dana zasnivanja radnog odnosa u Specijalnom državnom tužilaštvu svake kalendarske godine najkasnije do 1. marta tekuće godine za prethodnu kalendarsku godinu.

Savjetnik može biti lice koje je završilo pravni fakultet (visoko obrazovanje u obimu od 240 CSPK kredita, VII-1 nivo kvalifikacije obrazovanja), ima položen pravosudni ispit i najmanje pet godina radnog iskustva. Savjetnici pomažu specijalnom tužiocu u radu, izrađuju nacрте akata, uzimaju na zapisnik prijave, podneske i izjave građana, obavljaju samostalno ili pod nadzorom i po uputstvima specijalnog tužioca druge stručne poslove predviđene zakonom i propisima donesenim na osnovu zakona. Po ovlaštenju specijalnog tužioca savjetnici mogu vršiti pojedine dokazne radnje.

Specijalno državno tužilaštvo može imati stručne pomoćnike sa visokim obrazovanjem u obimu od 240 CSPK kredita, VII-1 nivo kvalifikacije obrazovanja ekonomsko-finansijske ili druge odgovarajuće struke i sa najmanje pet godina radnog iskustva na odgovarajućim radnim mjestima u tim oblastima. Stručni pomoćnici, pomažu specijalnom tužiocu u radu u predmetima u kojima su potrebna stručna znanja.

DIO VII. TAJNOST PODATAKA (čl. 29-32)

Spisi, isprave i zapisnici o istražnim radnjama koje su preduzete za vrijeme izviđaja odnosno prethodnog postupka za krivična djela iz nadležnosti Specijalnog tužilaštva moraju imati oznaku tajnosti u skladu sa odredbama posebnog zakona. Glavni specijalni tužilac može, iz opravdanih razloga, odrediti da se pojedini predmet posebno čuva, a sa sadržajem takvog predmeta može biti upoznat samo specijalni tužilac koga on odredi. Službenici u Specijalnom tužilaštvu mogu biti upoznati sa navedenim predmetom samo u mjeri koja je neophodna za vršenje njihovih poslova, o čemu se vodi posebna službena evidencija. Radi zaštite tajnosti Glavni specijalni tužilac može odrediti da se u upisnicima i drugim evidencijama ovakav predmet u izviđaja odnosno prethodnom postupku vodi pod posebnom šifrom.

Glavni specijalni tužilac, specijalni tužioci, službenici i namještenici u Specijalnom državnom tužilaštvu dužni su da čuvaju tajne podatke, bez obzira na način na koji su ih saznali u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka. Lica koja su upućena na rad u Specijalno državno tužilaštvo dužna su da čuvaju tajne podatke, bez obzira na način na koji su ih saznali u skladu sa zakonom kojim se uređuje tajnost podataka. Specijalni tužilac ako to zahtijevaju interesi postupka, može dati pisani nalog policijskom službeniku ili službeniku drugih državnih organa ne može bez njegovog ovlaštenja davati da o podacima o radu u predmetu.

DIO VIII. FINANSIRANJE RADA I INFORMACIONI SISTEM DRŽAVNOG TUŽILAŠTVA (čl. 33-35)

Finansijska sredstva za rad Specijalnog državnog tužilaštva obezbjeđuju se u okviru razdjela bužeta za Državno tužilaštvo. S obzitom na prirodu predmeta u kojima postupaju, nacrtom je predviđeno da Glavni specijalni tužilac, specijalni tužilac i ostali zaposleni u Specijalnom državnom tužilaštvu imaju pravo na specijalni dodatak u visini do jedne prosječne zarade u Crnoj

Gori, kao i da Glavni specijalni tužilac i specijalni tužilac imaju staž osiguranja u uvećanom trajanju tako da se svakih 12 mjeseci stvarno provedenih na radu računaju kao 18 mjeseci staža osiguranja.

Nacrtom zakona je predviđeno da Specijalno državno tužilaštvo ima poseban informacijski sistem, a pristup podacima iz baza podataka informacijskih sistema drugih državnih organa i organa državne uprave za obavljanje poslova iz svoje nadležnosti obezbjeđuje na osnovu posebnih sporazuma.

DIO IX. KAZNENA ODREDBA (čl. 36)

Nacrtom zakona predviđeno je da će se novčanom kaznom od 2.000 do 20.000 eura kazniti pravno lice ako na zahtjev specijalnog tužioca ne dostavi tražene podatke o bankovnim računima i stanju na računu u određenom roku i ako na zahtjev specijalnog tužioca privremeno ne obustavi isplatu sumnjivog novca sa računa određenog lica najduže šest mjeseci. Za navedeni prekršaj kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu i fizičko lice novčanom kaznom od 500 do 2.000 eura.

DIO X. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE (član 37)

U prelaznim i završnim odredbama Nacrta zakona o Specijalnom državnom tužilaštvu predviđeno je da ovaj zakon stupi na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

V. PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Stupanjem na snagu ovog zakona nastaće troškovi za koje je potrebno obezbjeđiti dodatna sredstva u budžetu Crne Gore.

Prilikom izrade teksta Predloga zakona o Specijalnom državnom tužilaštvu uradiće se analiza, tj. izvršiti procjena mogućih troškova potrebnih za uspostavljanje Specijalnog državnog tužilaštva.